

Snelcursus Verkiezingen: Alles over Stemmen!

Goestingdag 4 mei 2024

Snelcursus verkiezingen: Alles over Stemmen!

- Wat heeft de gemeente te zeggen?
- Lokale verkiezingen 2024
 - Nieuwe verkiezingsregels
 - Wat na de gemeenteraadsverkiezingen?
 - Hoe stem ik geldig?
 - Stemmen voor niet- Belgen
- Vragen?

Quizvraag: opwarmertje 1

Hoeveel verschillende verkiezingen zijn er in België?

A. 2

B. 4

C. 5

Quizvraag: opwarmertje 2

Welke verkiezingen vinden plaats op 13 oktober 2024?

A. Lokale verkiezingen (gemeente, stad)

B. Lokale en provinciale verkiezingen (gemeente, stad, provincie)

C. Alle verkiezingen: Vlaams, federaal, Europees, lokaal en provinciaal

Overzicht: verkiezingen

9 juni 2024		13 oktober 2024	
Europese verkiezingen		Gemeenteraadsverkiezingen	
Federale verkiezingen		Provincieraadsverkiezingen	
Vlaamse verkiezingen			

Quizvraag: opwarmertje 3

Welke stelling is juist?

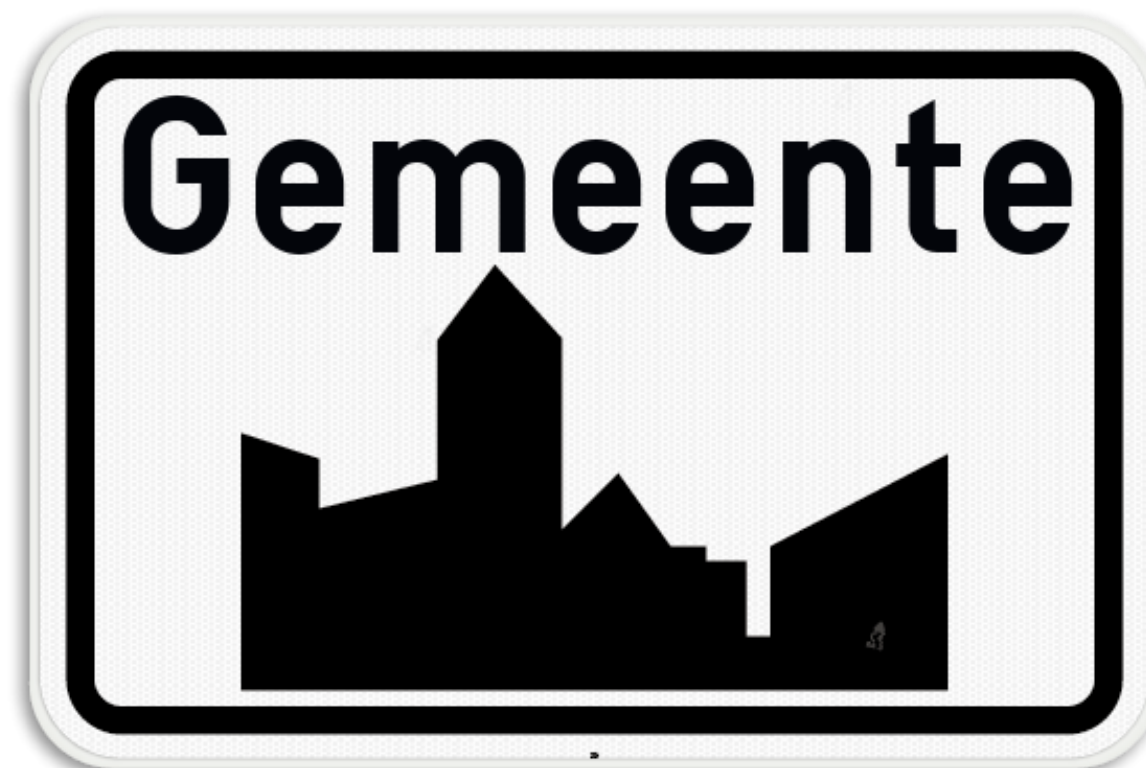
A. Naar de stembus gaan is verplicht voor de verkiezingen in juni (Vlaams, federaal en Europees) én oktober (gemeente en provincie).

B. Vanaf 2024 moet ik enkel naar de stembus voor de verkiezingen in juni (Vlaams, federaal, Europees).

C. Ik mag stemmen, maar moet niets!

Wat heeft de gemeente te zeggen?

De bevoegdheden op lokaal niveau

Quizvraag: opwarmertje 4

Voor welke thema's is het lokaal bestuur bevoegd?
Kies uit!

Wat kan de gemeente voor jou betekenen?

Voorbeelden van bevoedheden op gemeentelijk niveau

Wonen	Voorbeelden: sociaal woonaanbod, woonwinkel, aanpak leegstand, discriminatie huurmarkt, ...
Werk	Voorbeelden: tewerkstellingstrajecten via sociale economie, gemeenschapsdienst, wijk-werken, AMA
Onderwijs	Voorbeelden: tussenkomst schoolkosten, LOP, brugfiguren, zomerscholen, ...
Inkomen	Voorbeelden: REMI, aanvullende steunmaatregelen, ...
Mobiliteit	Voorbeelden: deelsystemen (deelfietsen, deelauto's), 'een fiets voor iedereen'
Vrije tijd	Voorbeelden: bibliotheken, lokale jeugdwerking, sportinfrastructuur, intergemeentelijk netwerk vrijetijdsparticipatie, structurele initiatieven (o.a. UiTPAS, VRIJUIT, Iedereen Verdient Vakantie, G-Sport Vlaanderen, Rap-op-Stap kantoren),...
Gezin	Voorbeelden: BOA-decreet (2025), kinderopvang, ...
Andere?	Voorbeelden: Ordediensten (lokale politiezone en brandweer), natuurbeheer, containerpark, ...

Hoe wordt een gemeente bestuurd?

Lokale verkiezingen 2024

Welke veranderingen zijn er in de gemeenteraads- en districtverkiezingen?

Nieuwe verkiezingsregels voor de gemeenteraads verkiezingen

Wat verandert er op gemeentelijk niveau?

- **Stemrecht** vervangt opkomstplicht
 - = *Je mag stemmen, maar je moet niet.*
- **Initiatiefrecht** voor de grootste partij
 - De grootste partij heeft 2 weken de tijd om coalitiepartners te zoeken en samen een meerderheid te vormen.

Wat verandert er op gemeentelijk niveau?

- **Burgemeester = stemmenkampioen** van de grootste partij van de coalitie
 - De stemmenkampioen van de grootste partij die van de coalitie wordt automatisch de burgemeester.
 - Geen deel van onderhandelingentafel!
- Geen invloed van de **lijststem** meer
 - Enkel voorkeurstemmen tellen nog om verkozen te worden

Wat na de gemeenteraadsverkiezingen?

Wat gebeurt er na 13 oktober?

Lokale verkiezingen

13

Hoe stem ik geldig?

Geldig stemmen: quizvraag

- Welke stelling is juist?
 - A. Ik mag op maximum 1 kandidaat van eenzelfde partij stemmen
 - B. Ik mag op meerdere kandidaten van meerdere partijen stemmen
 - C. Ik kan ervoor kiezen om 'blanco' te stemmen en helemaal niets aan te duiden

Geldig stemmen: quizvraag

- Welke stelling is juist?

A. Ik heb mijn oproepingsbrief nooit in de brievenbus gekregen, dus ik moet niet gaan stemmen.

B. Ik ben mijn identiteitskaart verloren, maar mijn rijbewijs is ook voldoende als bewijs van mijn identiteit.

Hoe stemmen: papier of elektronisch?

- Stem je in jouw gemeente: papier of elektronisch?
 - <https://verkiezingen.fgov.be/kiezers-hoe-stemmen/hoe-wordt-er-in-mijn-gemeente-gestemd>

Hoe stem je op papier?

- Stemmen op papier?
 - 141 gemeenten in Vlaanderen
 - 253 gemeenten in Wallonië
- Filmpje:
 - <https://www.youtube.com/watch?v=nzEBbEJfkxY>
 - [Stemming op papier | Verkiezingen België 2024 – FOD Binnenlandse Zaken – Directie van de verkiezingen \(fgov.be\)](#)

Tip: Als je een fout maakt, per ongeluk het stemformulier scheurt, ... kan je een nieuw stemformulier vragen

Hoe stem je elektronisch?

- Elektronisch stemmen:
 - 159 gemeenten in Vlaanderen
 - Alle 19 Brusselse gemeenten
 - De 9 Duitstalige gemeenten
- Filmpje:
 - [Elektronisch stemmen | Verkiezingen België 2024 – FOD Binnenlandse Zaken – Directie van de verkiezingen \(fgov.be\)](#)

Weetje: Als je elektronisch stemt, kan je niet ongeldig stemmen. Je kan er wel voor kiezen om blanco te stemmen

Overzicht: hoe stem ik (geldig)?

- Oproepingsbrief én identiteitsbewijs meenemen
- Kan je zelf niet naar de stembus? **Volmacht**

- **Geldig:** Op één partij (zowel lijst- als naamstemmen mogelijk)
- **Blanco stem:** je vult niets in
- **Ongeldig:** Meerdere partijen, tekening, schrijven,...
 - Als je digitaal stemt, kan je niet ongeldig stemmen

Stemmen voor niet-Belgen

Wie? Hoe inschrijven? Voorwaarden?

Stemmen als niet-Belg

- Aan welke verkiezingen kan je deelnemen als **EU-burger**?
 - Europese verkiezingen
 - gemeenteraadsverkiezingen + je kan kandidaat zijn
- Aan welke verkiezingen kan je deelnemen als **niet-EU burger**?
 - gemeenteraadsverkiezingen maar je kan geen kandidaat zijn
- Als je aan de voorwaarden voldoet (zie verder)

Stemmen als niet-Belg

- **Registreren:** Als niet-Belg moet je je stemrecht activeren!
 - gemeenteraadsverkiezingen: deadline **1 augustus 2024**
- Stemrecht niet (op tijd) geactiveerd? = je mag niet stemmen*
- Belang van stemmen als niet-Belg
 - [Filmpje: IK STEM OOK – Interviews met niet-Belgische stemgerechtigden \(youtube.com\)](#)

Stemmen als niet-Belg: lokale verkiezingen

- Slechts 1 op 6 registreerde zich om te stemmen (2012)
- Hoe inschrijven?
 - [Verkiezingen België 2024 - FOD Binnenlandse Zaken - Directie van de verkiezingen \(fgov.be\)](#)

Voorwaarden: EU-burger

- Wat zijn de voorwaarden om je als niet-Belg (EU-burger) te registreren voor de gemeenteraadsverkiezingen?
 - Op 1 augustus 2024 in de bevolkings- of vreemdelingenregister van de gemeente ingeschreven zijn;
 - Op de dag van de verkiezing achttien jaar zijn;
 - Op de dag van de verkiezing niet uitgesloten of geschorst zijn van het stemrecht.

Voorwaarden: Niet-EU

- Wat zijn de voorwaarden om je als niet-Belg (niet-EU burger) te registreren voor de gemeenteraadsverkiezingen?
 - Ten laatste op 31 juli 2024: 5 jaar wettelijk en ononderbroken verblijf in België
 - Op 1 augustus 2024 in de bevolkings- of vreemdelingenregister van de gemeente ingeschreven zijn;
 - Op de dag van de verkiezing achttien jaar zijn;
 - Op de dag van de verkiezing niet uitgesloten of geschorst zijn van het stemrecht.

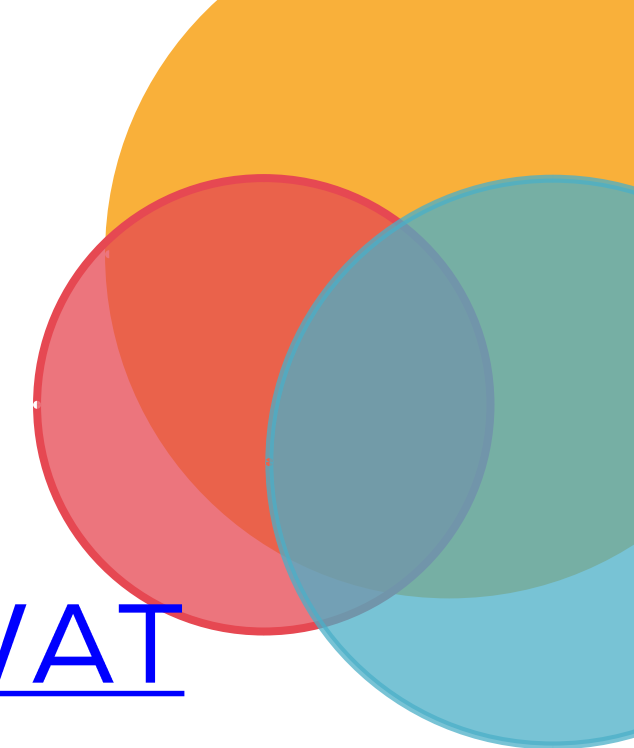
Stemmen als niet-Belg: gemeenteraads-verkiezingen

- Op papier registreren:
 - Niet-Belg (EU):
 - [Inschrijving van de niet-Belgische burgers van de Europese Unie.docx \(live.com\)](#)
 - Niet-Belg (niet-EU):
 - [Inschrijving van de niet-Belgische burgers van buiten de Europese Unie.docx \(live.com\)](#)
- Digitaal registreren
 - www.inschrijving.verkiezingen.fgov.be

➔ Registratie moet in orde zijn op 1 augustus 2024!

Interessante info

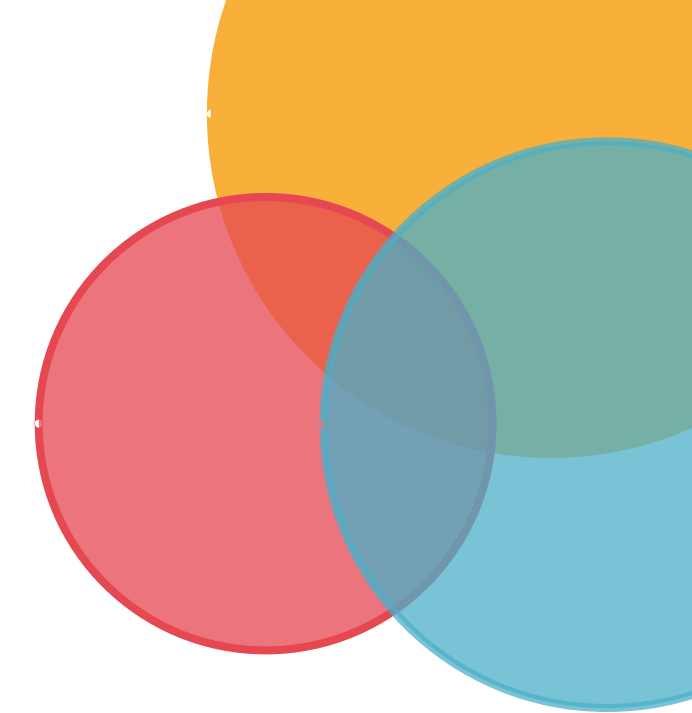
- [Ik ben geen Belg. Mag ik gaan stemmen? | WAT WAT](#)
- Ik Stem Ook: www.ikstemook.be
 - Niet-Belg (EU): [EU-burger - Ik Stem Ook](#)
 - [Ik-Stem-Ook-24-basisdoc-EU.docx \(live.com\)](#) (infobrochure)
 - Niet-Belg (niet-EU): [Niet-EU-burger - Ik Stem Ook](#)
 - [Ik-Stem-Ook-24-basisdoc-nietEU.docx \(live.com\)](#) (infobrochure)
- Meertalige info volgt

Ik Stem Ook

Campagne om niet-Belgen aan te moedigen om gebruik te maken van hun gemeentelijk stemrecht

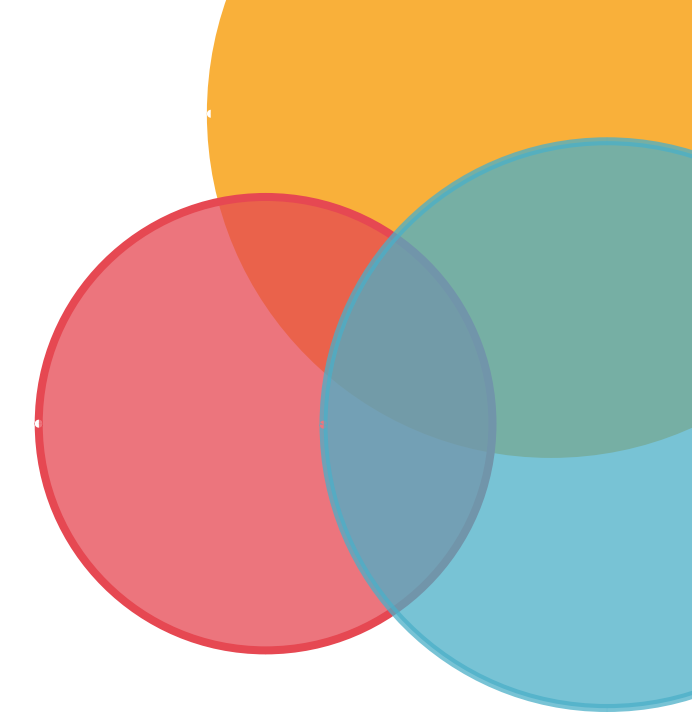
- Sensibiliserings- of infosessie in jouw welzijnsschakelgroep?
- Neem contact op via info@ikstemook.be

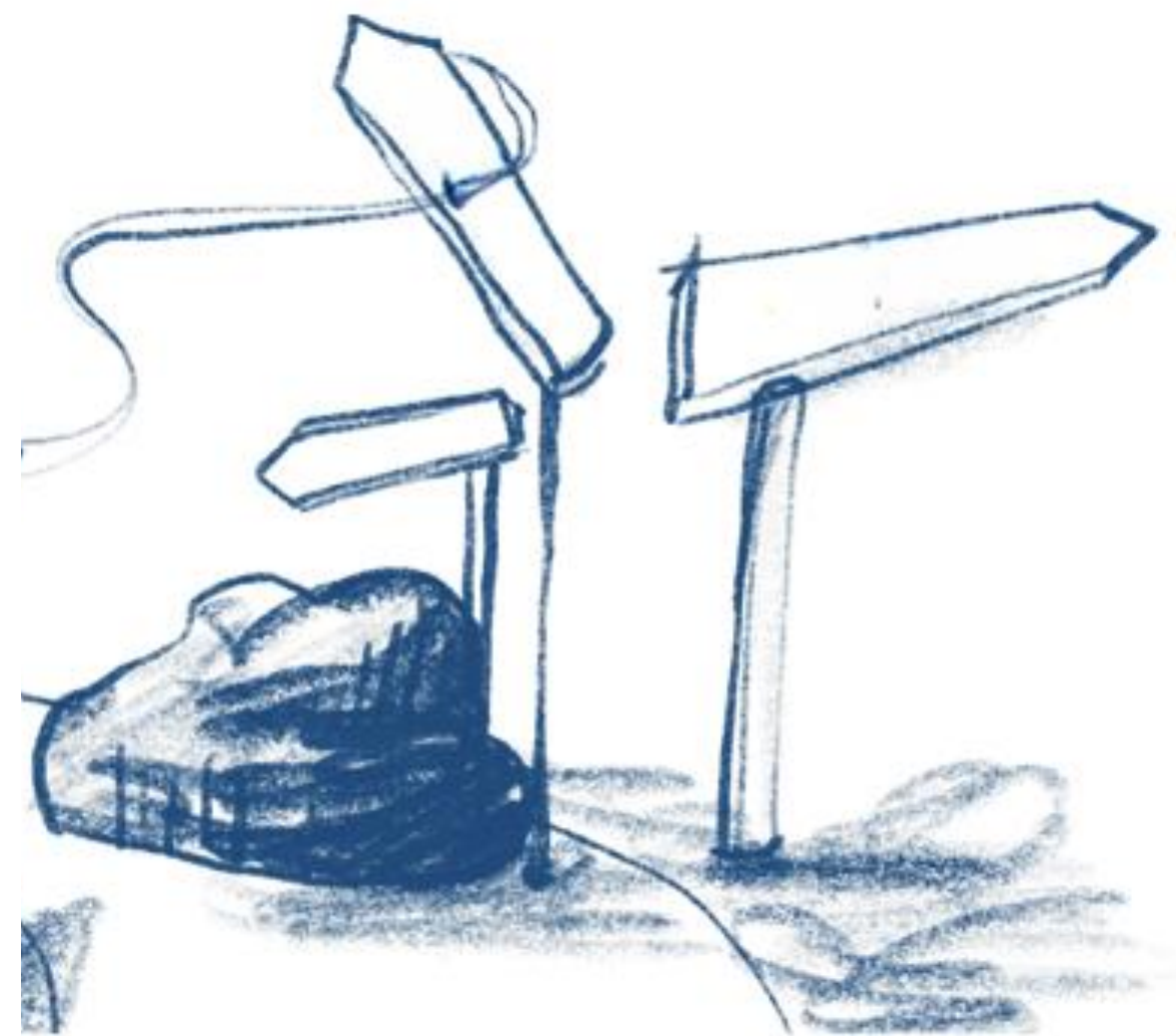

Politieke partijen, waar staan ze voor?

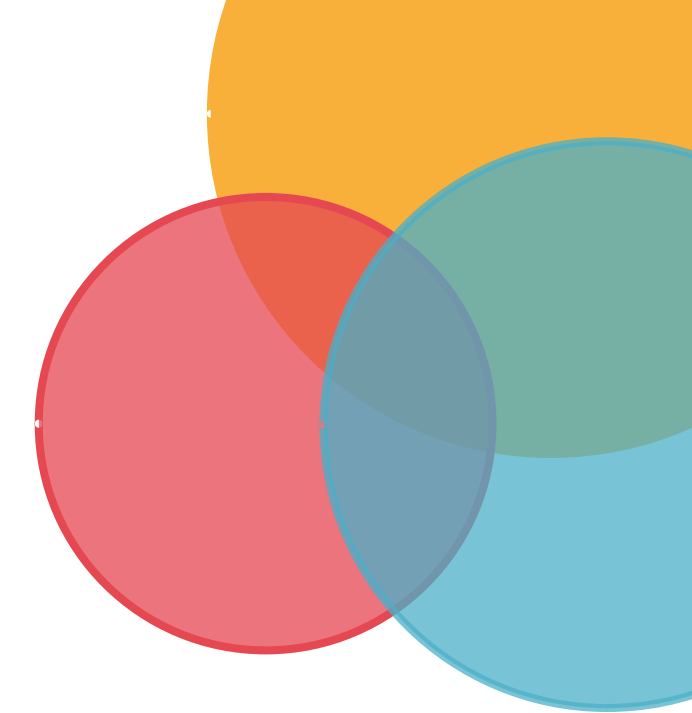

Links? of Rechts?

Het politieke spectrum

LINKS

GROEN

cd&v

open vld

VLAAMS BELANG

RECHTS

VOORUIT *

CD&V: Christen-Democratisch & Vlaams

Centrumpartij - niet links of rechts

Geen religieuze partij, wél christelijke waarden

Speerpunten?

- Uw welzijn: Betaalbare zorg in je buurt en een betere work-life balans
- Uw veiligheid: Een veilige buurt voor élke Vlaming
- Uw geld: Minder belastingen op inkomen

cd&v

Groen

Sociaal-ecologische partij
Linkse partij

"Eerlijk klimaatbeleid dat iedereen meeneemt. Goede betaalbare zorg voor iedereen. Eerlijke kansen voor iedereen.

Enkel met Groen."

Speerpunten:

- Eerlijk klimaatbeleid dat iedereen meeneemt
- Goede betaalbare zorg voor iedereen
- Alle inkomsten gelijk belasten (incl. miljonairsbelasting)
- Eerlijke kansen voor iedereen

GROEN

NVA: Nieuw-Vlaamse Alliantie

Voor Vlaamse waarden en normen
Rechtse partij

Speerpunten:

- Fiscale hervormingen & gezonde begroting
- Rechtvaardig sociaal beleid
- Minder belastingen op laagste inkomens
- Investeren in innovatie
- Confederalisme

Open vld: Open Vlaamse Liberalen en Democraten

Morgen doen
werken

open **vld**

Liberalisme = vrijheid van het individu.
De overheid houdt zich op afstand
Rechtse partij

Speerpunten

- Minder belastingen op laagste inkomens
- Onze vrijheden beschermen en versterken (euthanasie, recht op abortus, recht op draagmoederschap)
- Samenwerken voor een sterker land binnen een sterk Europa

Vlaams Belang

Vlaanderen
weer van ons

Vlaamse waarden & normen
Extreemrechtse partij

Speerpunten

- Vlaamse onafhankelijkheid
- Migratie stoppen
- Werken terug doen lonen
- Justitie weer rechtvaardig maken:
alle straffen uitvoeren

PVDA: Partij van de Arbeid

Extreemlinkse partij
Antikapitalistisch socialisme

Speerpunten:

- Durf het geld halen waar het zit
- Maak het leven écht betaalbaar: hogere lonen & 0% BTW
- "Stop de graaicultuur"

Vooruit

“Het is vooruit. Of
het is achteruit.”

Kies maar

VOORUIT ✨

Socialisme: Gelijkheid - Solidariteit -
Vrijheid - rechtvaardigheid

Linkse partij

Speerpunten

- Meer koopkracht voor wie werkt
- Betaalbare en kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor iedereen
- Vooruit met onze kinderen en jongeren (betaalbare kinderopvang, leerkracht voor de klas,...)

Het politieke spectrum

LINKS

GROEN

cd&v

open vld

VLAAMS
BELANG

RECHTS

VOORUIT *

NVA
NIEUW-VLAAMSE ALLIANTIE

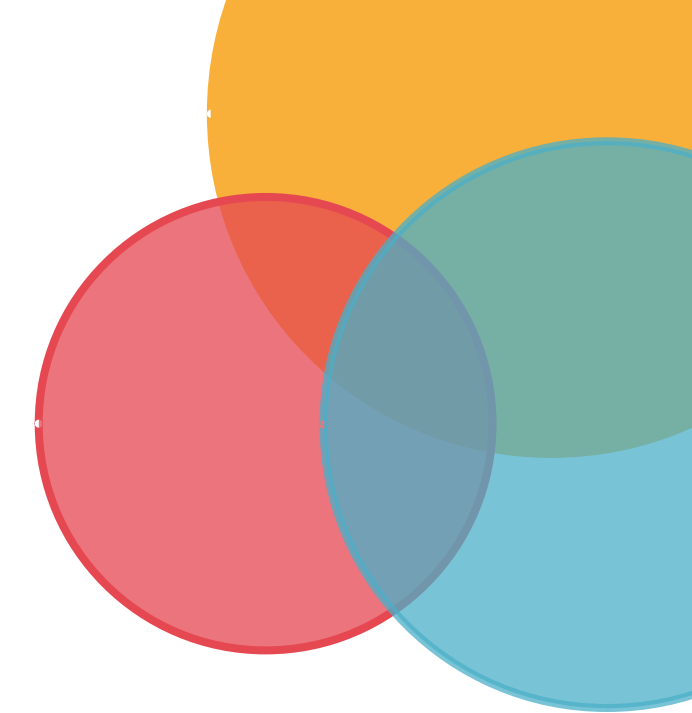
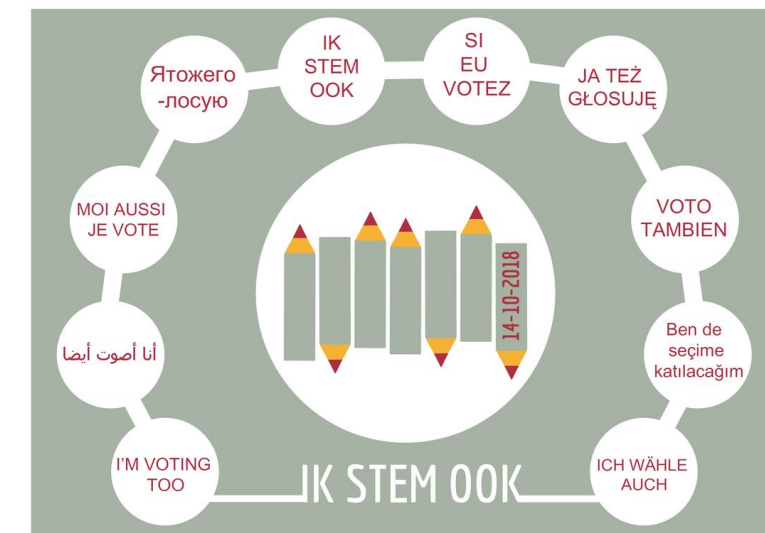

Hoe bepaal je op welke partij je stemt?

Wat kan je helpen?

- Bekijk het memorandum van het Netwerk tegen Armoede, je welzijnsschakel, welzijnszorg, ... wat vind jij belangrijk?
- Korte samenvatting van de programma's: [website](#)
[watwat](#)
- Websites van partijen + programma's
 - Bekijk de standpunten van de verschillende partijen
- Stemtesten (online)
- Verkiezingsdebatten

Met dank aan

Vragen? Contacteer ons!

Yamina Berrezzeg

Lokaal politiserend werken

✉ yamina.berrezzeg@welzijnsschakels.be

☎ 0473 31 21 19

Valentine De Lannoy

Aanspreekpunt West-Vlaanderen | Lokaal politiserend werken

✉ valentine.delannoy@welzijnsschakels.be

☎ 0476 48 01 70

